

ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

με τη ματιά
της Εθνικής Τράπεζας

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

4ο τρίμηνο 2022

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης

Μετά την ευρεία άνοδο φέτος σε όλο το φάσμα του επιχειρείν, το 2023 θα είναι η χρονιά των υποδομών και της πληροφορικής

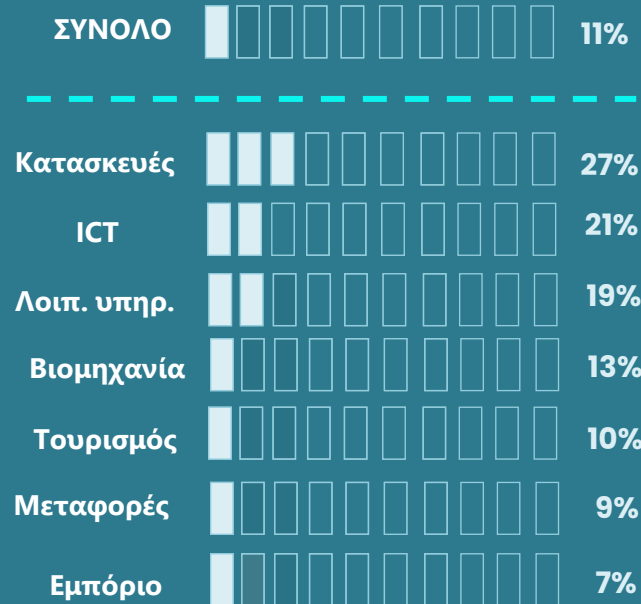
Βασική κινητήρια δύναμη της ελληνικής οικονομίας για το 2022 είναι το επιχειρείν...

Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα
ρυθμός μεταβολής έναντι 2019

... με εμφανείς αυξητικές τάσεις σε όλους τους κλάδους...

Πωλήσεις κλάδων 3ου τριμήνου 2022
αποπληθωρισμένες έναντι 2019

... ενώ περαιτέρω άνοδος αναμένεται το 2023 με πυλώνα τις κατασκευές και την πληροφορική

Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα
σε δις €

Κατασκευές & Πληροφορική

x4 άνοδος το 2023

σε σχέση με λοιπό επιχειρηματικό τομέα

Σύνοψη

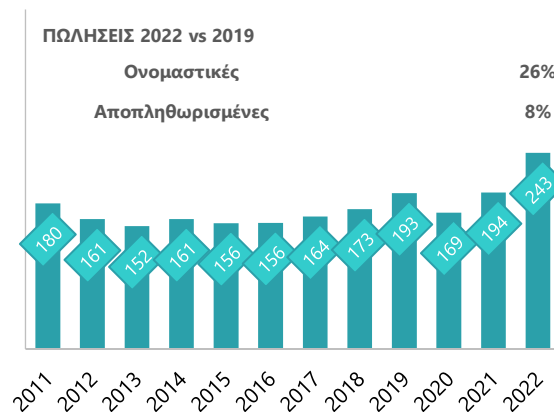
- **Σημαντική επιτάχυνση σημείωσαν οι πωλήσεις του επιχειρηματικού τομέα** κατά το 3^ο τρίμηνο του 2022 με αύξηση 31% έναντι 3^{ου} τριμήνου 2019, ή 11% σε πραγματικούς όρους (αποπληθωρισμένο), εν μέρει με στήριξη από τις επιδοτήσεις σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Η δυναμική αυτή πορεία αντικατοπτρίστηκε σε ανοδικό μερίδιο της ελληνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ευρώπη, ενώ συνοδεύτηκε από υψηλές επιδόσεις σε όλους τους δείκτες επιχειρηματικής δραστηριότητας (κερδοφορία, απασχόληση, επενδύσεις, χρηματοδότηση), με αποτέλεσμα το επιχειρείν να αναχθεί σε βασική κινητήρια δύναμη για την ελληνική οικονομία συνολικά (με το επιχειρηματικό ΑΕΠ 14% υψηλότερο του 2019 κατά το εννιάμηνο του έτους).
- Εμβαθύνοντας σε κλαδικό επίπεδο, διαπιστώνουμε ότι η επιτάχυνση των πωλήσεων σε σταθερές τιμές ήταν **εμφανής σε όλο το φάσμα των ευρέων τομέων της οικονομίας**, ενώ παράλληλα όλοι σχεδόν οι επιμέρους κλάδοι έχουν ξεπεράσει τις επιδόσεις του 2019. Ειδικότερα, κατά το 3^ο τρίμηνο του έτους:
  - Οι **κατασκευές** σημείωσαν την υψηλότερη αύξηση όγκου δραστηριότητας (27% υψηλότερα του 2019) με δυναμική πορεία κυρίως στα κτίρια, ενώ σχετικά πιο αδύναμες επιδόσεις σημειώνονται στον κλάδο **εμπορίου**.
  - Στη **βιομηχανία** θετικά ξεχωρίζουν τομείς **υψηλής τεχνολογίας**, ενώ στις υπηρεσίες ξεχωρίζει η ποιοτική αναβάθμιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η οποία επιβεβαιώνεται από την **ισχυρή πορεία των συμβουλευτικών υπηρεσιών, του R&D και της πληροφορικής**.
  - Έντονες **πληθωριστικές επιδράσεις** εμφανίζουν οι κλάδοι βιομηχανίας και χονδρικού εμπορίου, λόγω υψηλής εξάρτησης από **εισαγόμενες πρώτες ύλες** (αύξηση τιμών εισαγωγών της τάξης του 30%).
- **Διατήρηση των υψηλών τιμών** (κυρίως εισαγόμενων πρώτων υλών) για το προσεχές διάστημα και **μικρή επιβράδυνση στη δυναμική της ζήτησης** συνομολογούν οι βασικοί πρόδρομοι δείκτες της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Έτσι, κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους, ενώ οι πωλήσεις εκτιμάται ότι θα συνεχίσουν ανοδικά (+27% έναντι 2019), παράλληλα εμφανίζονται σημάδια ότι η τρέχουσα δυναμική αρχίζει να επιβραδύνει σε πραγματικούς όρους.
- Περαιτέρω **αύξηση του όγκου πωλήσεων της τάξης του 3% εκτιμάται για το 2023**, η οποία θα είναι εμφανής σε όλους τους ευρείς τομείς της οικονομίας. **Κατασκευές και πληροφορική αναμένεται να ξεχωρίσουν θετικά**, επιτυγχάνοντας διψήφιο ρυθμό ετήσιας ανάπτυξης (σε πραγματικούς όρους), καθώς επιταχύνεται η υλοποίηση δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων εν μέρει συνδεδεμένων με τους ευρωπαϊκούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης.

Δυναμική πορεία επιχειρηματικών πωλήσεων το 3^ο τρίμηνο, με παράλληλη αύξηση όγκου δραστηριότητας και τιμών

- ▶ Συνεχίζεται η δυναμική πορεία των πωλήσεων του επιχειρηματικού τομέα^[1], με το εννιάμηνο 2022 ενισχυμένο κατά 26% έναντι του 2019, εν μέρει με στήριξη από τις επιδοτήσεις σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Όσον αφορά τα επί μέρους χαρακτηριστικά της ανόδου, παρατηρούμε:
  - επιτάχυνση στον όγκο πωλήσεων (συνεπής με την πορεία επιχειρηματικού ΑΕΠ), που στο 3^ο τρίμηνο έφτασε 11% υψηλότερα του 3^{ου} τριμήνου 2019 (έναντι αύξησης 6% αντίστοιχα στο εξάμηνο),
  - υψηλές πληθωριστικές πιέσεις, που καλύπτουν άνω των 2/3 της αύξησης πωλήσεων – κυρίως λόγω αυξημένου κόστους πρώτων υλών.
- ▶ Σε αυτό το περιβάλλον, τα πρώτα σημάδια (από λειτουργικό πλεόνασμα επιχειρηματικού τομέα και αποτελέσματα εισηγμένων εταιρειών) συγκλίνουν στη διατήρηση υγιών περιθωρίων λειτουργικού κέρδους, μαζί με μια προσπάθεια των επιχειρήσεων να απορροφήσουν μέρος των πληθωριστικών πιέσεων. Η ενισχυμένη κερδοφορία σε συνδυασμό με την υψηλότερη χρηματοδοτική στήριξη, συμβάλουν σε παράλληλη άνοδο (i) των επιχειρηματικών επενδύσεων (κυρίως για βελτίωση παραγωγικής δυναμικότητας) και (ii) της απασχόλησης.
- ▶ Επιπλέον, η αύξηση επιχειρηματικού ΑΕΠ στο εννιάμηνο 2022 κατά 14% σε σχέση με το 2019 σε πραγματικούς όρους (έναντι -7% για μη επιχειρηματικές δραστηριότητες) ανάγει το επιχειρείν σε βασική κινητήρια δύναμη για την ελληνική οικονομία – με την Ελλάδα μάλιστα να αυξάνει το μερίδιό της στην Ευρώπη (σε όρους προστιθέμενης αξίας, σε όλους τους ευρείς τομείς).

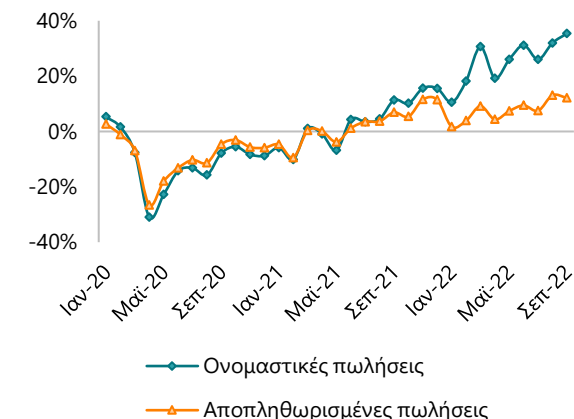
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα (9μηνο)

σε δις €, μεταβολή έναντι 2019

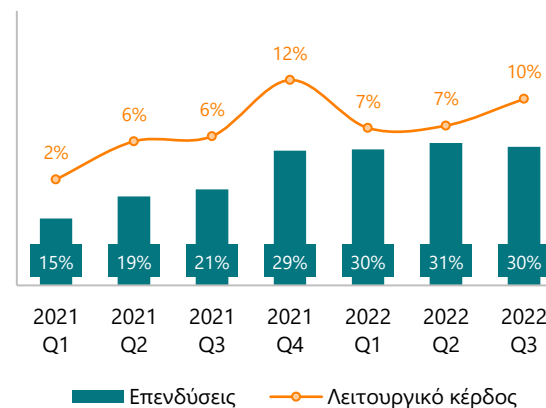
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα

έναντι 2019

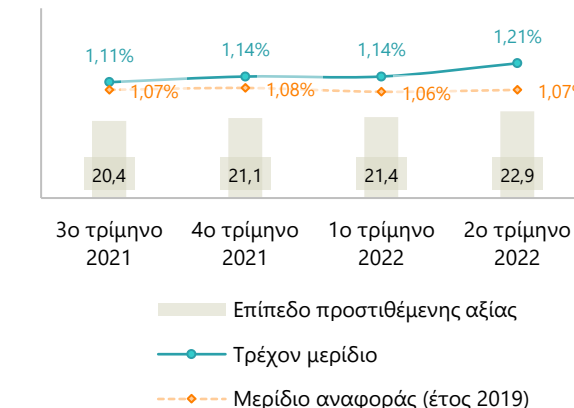
Επενδύσεις & Κερδοφορία

μεταβολή έναντι αντίστοιχης περιόδου 2019

Μερίδιο Ελλάδας στην ΕΕ

προστιθέμενη αξία επιχειρηματικού τομέα σε δις € (σε πραγματικούς όρους)

[1] Από τον επιχειρηματικό τομέα εξαιρούνται: πρωτογενής παραγωγή, ενέργεια, χρηματοοικονομικές και δημόσιες υπηρεσίες, ενώ σε όρους ΑΕΠ δεν λαμβάνονται υπόψη τεκμαρτά ενοίκια, φόροι και επιδοτήσεις.

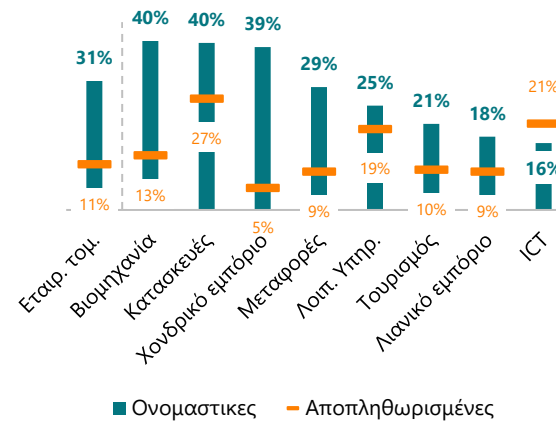
Ευρεία η βάση της ανόδου της επιχειρηματικής δραστηριότητας, με τις κατασκευές να ξεχωρίζουν θετικά

► Εξετάζοντας τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της πορείας των πωλήσεων, ξεχωρίζει (i) η αναπτυξιακή πορεία του συνόλου των κλάδων κατά το 3ο τρίμηνο (τόσο σε ονομαστικούς όρους όσο και σε όρους όγκου), και (ii) οι διαφορετικής έντασης πληθωριστικές πιέσεις ανάμεσα στους κλάδους. Εμβαθύνοντας περισσότερο, παρατηρούμε:

- Οι κατασκευές είναι ο κλάδος με την υψηλότερη αύξηση σε όρους όγκου^[1] (+27% έναντι του 2019), καθώς επωφελούνται από αυξημένο επενδυτικό ενδιαφέρον μετά από μακροχρόνια υποτονική δραστηριότητα λόγω οικονομικής κρίσης.
- Χονδρικό εμπόριο και βιομηχανία είναι οι κλάδοι με την εντονότερη πληθωριστική πίεση, αντανακλώντας αυξημένα κόστη εισαγόμενων πρώτων υλών και ενέργειας της τάξης του 30% (συνεπή με τιμές εισαγωγών πρώτων υλών). Έτσι, ενώ σημείωσαν αύξηση πωλήσεων της τάξης του 40%, σε όρους όγκου κινήθηκαν 5% και 13% υψηλότερα του 2019 αντίστοιχα.
- Από τους κλάδους λιανικού εμπορίου και υπηρεσιών (τομείς που απευθύνονται κυρίως σε καταναλωτές), θετικά ξεχωρίζουν οι κλάδοι ICT και λοιπών υπηρεσιών, με όγκους πωλήσεων της τάξης του 19-21% υψηλότερους του 2019. Σημειώνεται ότι σε αυτούς τους κλάδους εντοπίζονται χαμηλότερες πληθωριστικές πιέσεις της τάξης του 5-10% (συμβατές με την πορεία του δείκτη τιμών καταναλωτή).

Πωλήσεις κλάδων στο 3^ο τρίμηνο 2022

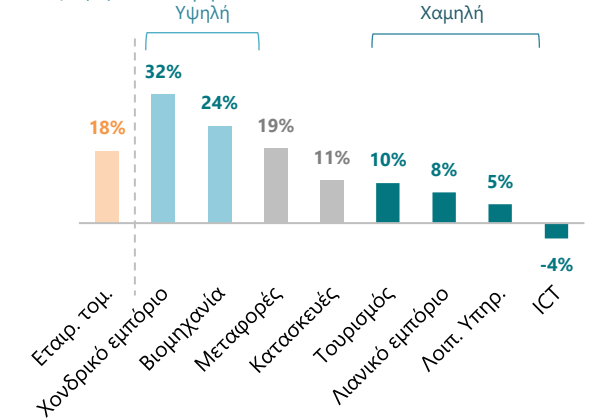
έναντι 2019

Πληθωρισμός κλάδων

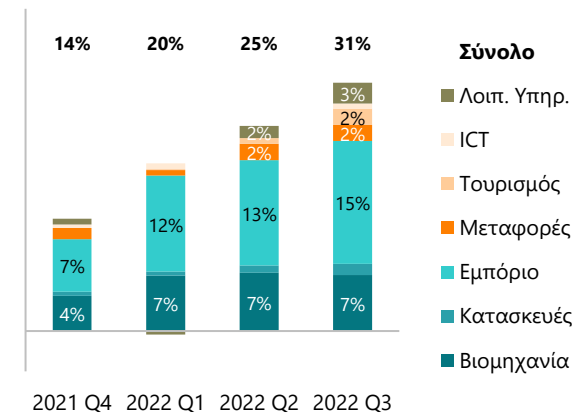
έναντι 2019

Εξάρτηση από εισαγόμενες Ά υλές

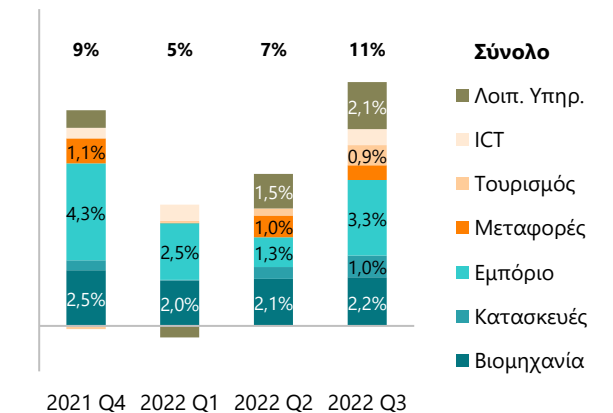
Συνεισφορά στη μεταβολή πωλήσεων

σε ονομαστικούς όρους έναντι 2019

Συνεισφορά στη μεταβολή όγκου πωλήσεων

σε όρους όγκων έναντι 2019

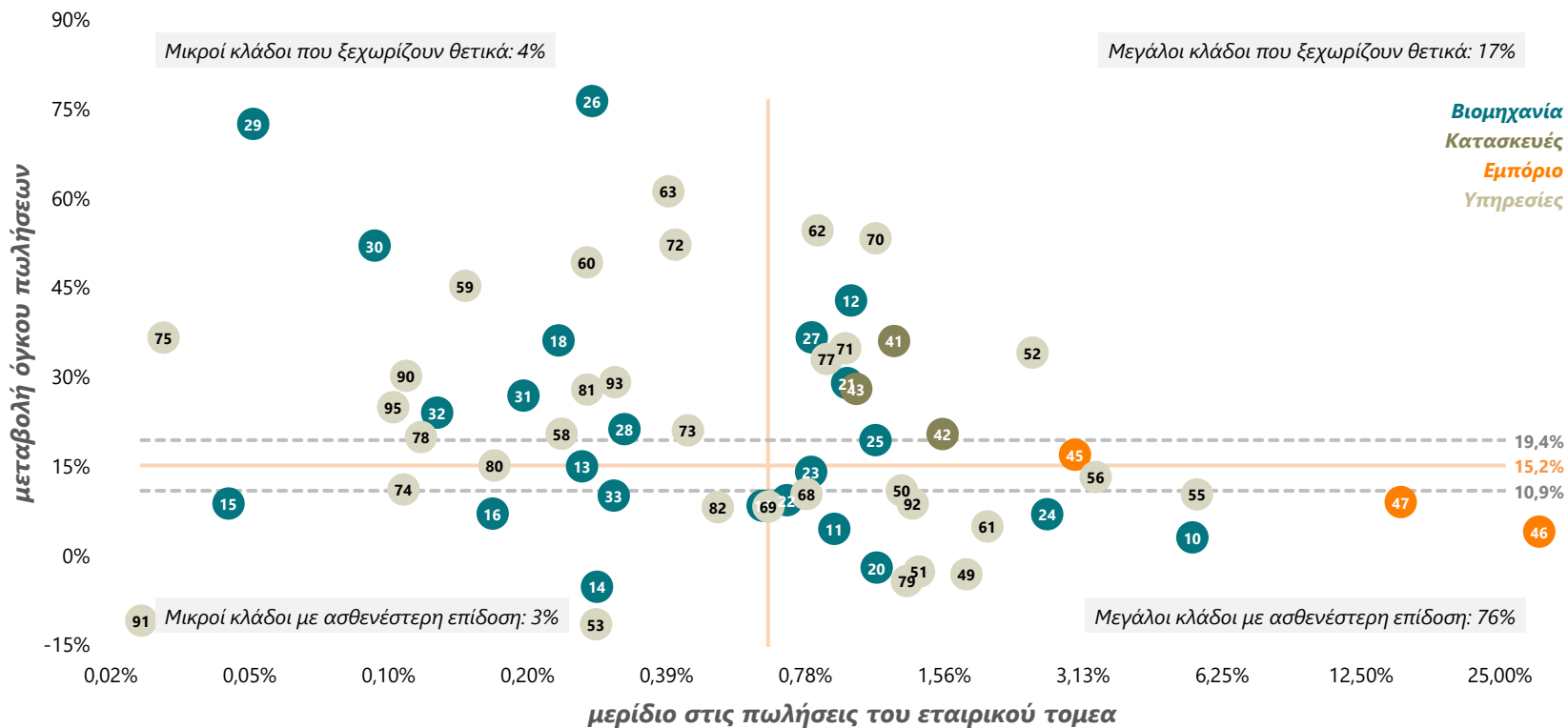
[1] η υψηλή κατάταξη των κατασκευών σε επίδοση έναντι του 2019 επιβεβαιώνεται και από στοιχεία εθνικών λογαριασμών (προστιθέμενη αξία εξαμήνου)

Σχεδόν όλοι οι κλάδοι έχουν ξεπεράσει το επίπεδο δραστηριότητας 2019

Πωλήσεις ανά κλάδο

3^ο τρίμηνο 2022 έναντι 2019

(τομή οριζώντιου άξονα στο διάμεσο μερίδιο, τομή κάθετου άξονα στον μέσο όρο των [α] μεταβολής πωλήσεων τομέα και [β] στην διάμεσο των μεταβολών των πωλήσεων των επιμέρους κλάδων)

Βιομηχανία	Κατασκευές	Υπηρεσίες
[10] Τρόφιμα	[41] Κτίρια	[68] Real estate
[11] Ποτά	[42] Υποδομές	[69] Δικηγ. & Λογιστ.
[12] Καπνός	[43] Ειδ. κατασκευές	[70] Συμβουλ. υπηρ.
[13] Υφάσματα		[71] Αρχιτέκτονες
[14] Ενδυση	Εμπόριο	[72] R&D
[15] Δέρματα	[45] Εμπόριο οχημ.	[73] Διαφήμιση
[16] Ξύλο	[46] Χονδρικό εμπ.	[74] Λοιπές επαγγ. υπηρ.
[17] Χαρτί	[47] Λιανικό εμπ.	[75] Κτηνίατροι
[18] Εκτυπώσεις		[77] Υπηρ. ενοικ.
[20] Χημικά	Υπηρεσίες	[78] Υπηρ. απασχόλ.
[21] Φάρμακα	[49] Χερσ. μεταφ.	[79] Τουριστ. πρακτ.
[22] Πλαστικά	[50] Θαλάσ. μεταφ.	[80] Υπηρ. ασφαλ.
[23] Ορυκτά	[51] Αεροπ. μεταφ.	[81] Υπηρ. κτιρίων
[24] Μέταλλα	[52] Logistics	[82] Διοικ. υποστήρ.
[25] Μεταλλ. προϊόντα	[53] Ταχυδρομεία	[90] Τέχνες
[26] Ηλεκτρονικά	[55] Ξενοδοχεία	[91] Βιβλιοθήκες
[27] Ηλεκτρ. εξοπλ.	[56] Εστίαση	[92] Τυχ. παιχνίδια
[28] Μηχανήματα	[58] Εκδόσεις	[93] Αθλητ. δραστ.
[29] Οχήματα	[59] Καλλιτεχν. παραγ.	[95] Επισκευές Η/Υ
[30] Ναυπηγεία	[60] MME	
[31] Επιπλα	[61] Τηλεπικοινωνίες	
[32] Λοιπή βιομηχ.	[62] Πληροφορική	
[33] Επισκευές	[63] Υπηρ. πληροφορίας	

- ▶ Χαρτογραφώντας την επίδοση των αναλυτικών κλάδων της οικονομίας κατά το 3^ο τρίμηνο του 2022, παρατηρούμε ότι:
  - Σχεδόν όλοι οι κλάδοι σημείωσαν αύξηση όγκου δραστηριότητας έναντι του 2019, παρουσιάζοντας σημαντική διασπορά επιδόσεων (με λιγότερο από το 1/2 των κλάδων να κινείται σε εύρος ανόδου 5-25%)
  - Στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες η πλειοψηφία των κλάδων πέτυχε επιδόσεις καλύτερες του μέσου όρου, ενώ σχετικά πιο αδύναμοι ήταν οι κλάδοι εμπορίου.
  - Σχετικά καλύτερες επιδόσεις φαίνεται να σημειώνουν μικρότεροι κλάδοι, με όγκο πωλήσεων 26% υψηλότερο του 2019 κατά μέσο όρο, έναντι 18% για μεγαλύτερους κλάδους).

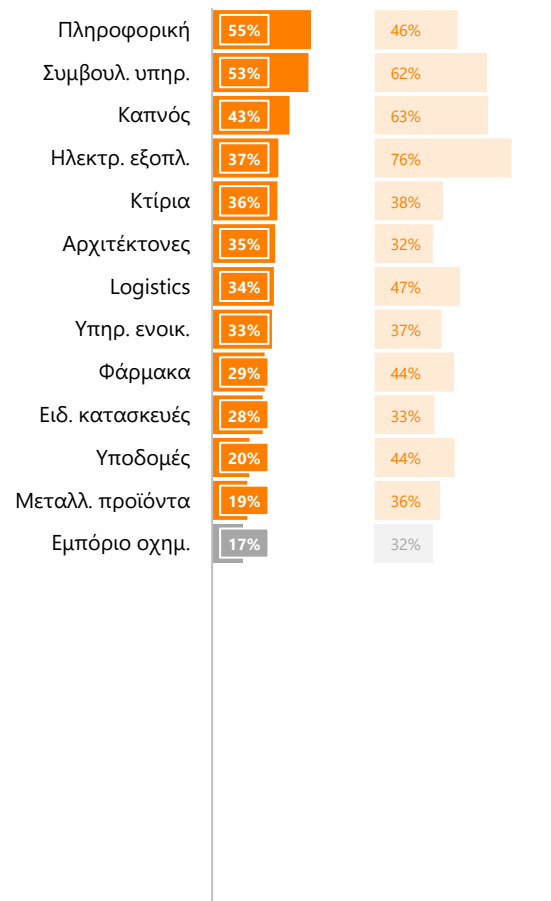
Πηγές: Ελ.Στατ., Εκτιμήσεις Εθνική Τράπεζα

► Εξετάζοντας αναλυτικότερα τους κλάδους που σημείωσαν σχετικά καλύτερη επίδοση όγκου δραστηριότητας από το σύνολο του επιχειρηματικού τομέα κατά το 3^ο τρίμηνο (συγκριτικά με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019), ξεχωρίζουν:

- βιομηχανίες και υπηρεσίες σχετιζόμενες με τομείς υψηλής τεχνολογίας, όπως πληροφορική και σχετικός εξοπλισμός (ηλεκτρονικά/ηλεκτρολογικά) καθώς και ο κλάδος καπνού που σημειώνει μετάβαση σε νέες μορφές προϊόντων
- κλάδοι που σχετίζονται με επιχειρηματικότητα (όπως συμβουλευτικές υπηρεσίες, R&D)
- υπηρεσίες logistics και ναυπηγεία
- κλάδοι κατασκευών (κυρίως κτίρια) και συναφείς δραστηριότητες αρχιτεκτόνων
- δραστηριότητες ψυχαγωγίας, όπως καλλιτεχνικές παραγωγές, μέσα ενημέρωσης και τέχνες.

Μεγάλοι κλάδοι

Μεταβολή πωλήσεων, 3^ο τρίμηνο 2022 έναντι 2019

Μικροί κλάδοι

Μεταβολή πωλήσεων, 3^ο τρίμηνο 2022 έναντι 2019

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις

■ Ονομαστικές πωλήσεις

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις

■ Ονομαστικές πωλήσεις

Ως μεγάλοι ορίζονται οι κλάδοι με μερίδιο πωλήσεων στο 3^ο τρίμηνο του 2022 μεγαλύτερο του διάμεσου μεριδίου των κλάδων (το οποίο είναι ίσο με 0,64%).

Με γκρι χρώμα παρουσιάζονται οι κλάδοι των οποίων η επίδοση μεταβολής των πωλήσεων βρίσκεται μεταξύ της μέσης και της διάμεσης επίδοσης (δηλ. δε ταξινομούνται καθαρά σε κάποια κατηγορία)

Πηγές: Eurostat, Bloomberg, ECB, Ελ.Στατ., Εκτιμήσεις Εθνική Τράπεζα

Αν και υψηλότερα του 2019, σχετικά πιο αδύναμοι εμφανίζονται μεγάλοι κλάδοι βιομηχανίας και εμπορίου καθώς και ο ευρύτερος τομέας τουρισμού

ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

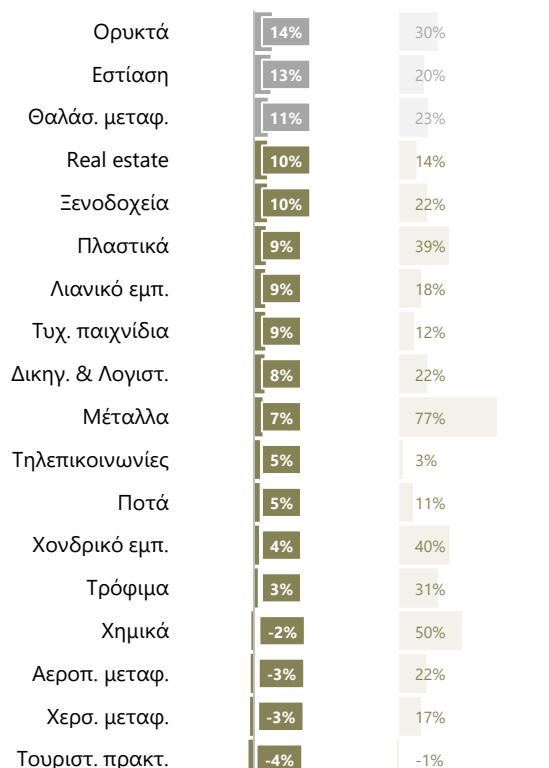
► Περνώντας στους κλάδους με σχετικά αδύναμες επιδόσεις σε όρους όγκου το 3^ο τρίμηνο, ξεχωρίζουν:

- Μεγάλοι κλάδοι που σημείωσαν ασθενείς επιδόσεις σε όγκο και παράλληλα δέχθηκαν έντονες πληθωριστικές πιέσεις (της τάξης του 40-50%, όπως επιβεβαιώνεται και από τιμές εξαγωγών) ήταν κυρίως οι βιομηχανίες μετάλλων, χημικών, πλαστικών και τροφίμων καθώς και το χονδρικό εμπόριο^[1] (που κάλυψε άνω του 1/3 της ονομαστικής αύξησης επιχειρηματικών πωλήσεων).
- Παράλληλα, όσον αφορά τον τομέα τουρισμού, η δυναμική πορεία της φετινής περιόδου, οδήγησε σε υπέρβαση του όγκου δραστηριότητας του 2019 για πρώτη φορά μετά την πανδημική κρίση σε ξενοδοχεία και εστίαση, τα οποία ωστόσο υστερούν έναντι του λοιπού εταιρικού τομέα. Ευρύτεροι τουριστικοί τομείς όπως αεροπορικές μεταφορές και πρακτορεία παραμένουν ελαφρώς χαμηλότερα του 2019 (έχοντας μικρότερη εξάρτηση από τουρισμό αναψυχής εξωτερικού συγκριτικά με τα ξενοδοχεία).

► Σημειώνεται ότι παρά την υστέρηση επιδόσεων, η συντριπτική πλειοψηφία των κλάδων παραμένει σε επίπεδα υψηλότερα του 2019 σε όρους όγκου, γεγονός που επιβεβαιώνεται από στοιχεία εθνικών λογαριασμών (πορεία πραγματικής προστιθέμενης αξίας εξαμήνου).

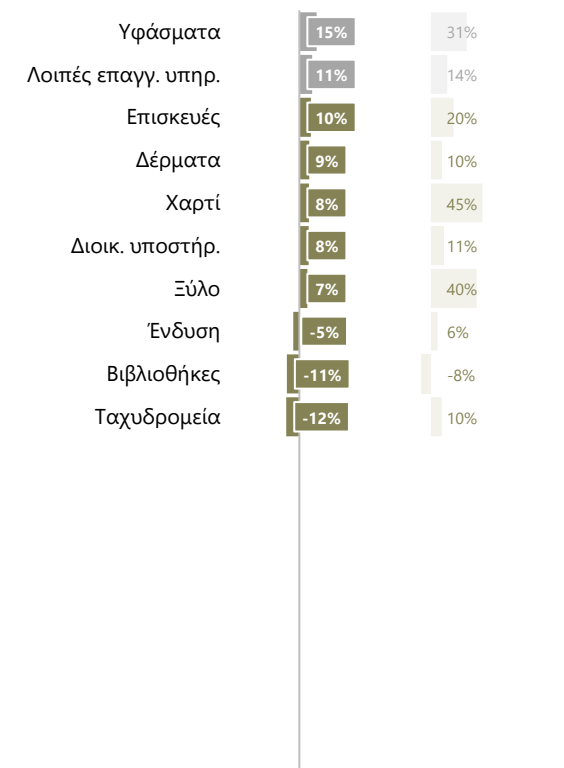
Μεγάλοι κλάδοι

Μεταβολή πωλήσεων, 3^ο τρίμηνο 2022 έναντι 2019

Μικροί κλάδοι

Μεταβολή πωλήσεων, 3^ο τρίμηνο 2022 έναντι 2019

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις

■ Ονομαστικές πωλήσεις

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις

■ Ονομαστικές πωλήσεις

[1] ενδεικτικά σημειώνεται ότι οι τιμές εισαγωγών σημείωσαν άνοδο της τάξης του 40-50% σε τρόφιμα και φάρμακα και διπλασιάστηκαν σχεδόν στο πετρέλαιο (με τους τρεις κλάδους να καλύπτουν σχεδόν 1/2 του κλάδου χονδρικού εμπορίου).

Ως μεγάλοι ορίζονται οι κλάδοι με μερίδιο πωλήσεων στο 3^ο τρίμηνο του 2022 μεγαλύτερο του διάμεσου μεριδίου των κλάδων (το οποίο είναι ίσο με 0,64%).

Με γκρι χρώμα παρουσιάζονται οι κλάδοι των οποίων η επίδοση μεταβολής των πωλήσεων βρίσκεται μεταξύ της μέσης και της διάμεσης επίδοσης (δηλ. δε ταξινομούνται καθαρά σε κάποια κατηγορία)

Πηγές: Eurostat, Bloomberg, ECB, Ελ.Στατ., Εκτιμήσεις Εθνική Τράπεζα

Οι πρόδρομοι δείκτες συγκλίνουν σε διατήρηση υψηλών τιμών και επιβράδυνση της δυναμικής ζήτησης – με εξαίρεση τον κλάδο κατασκευών

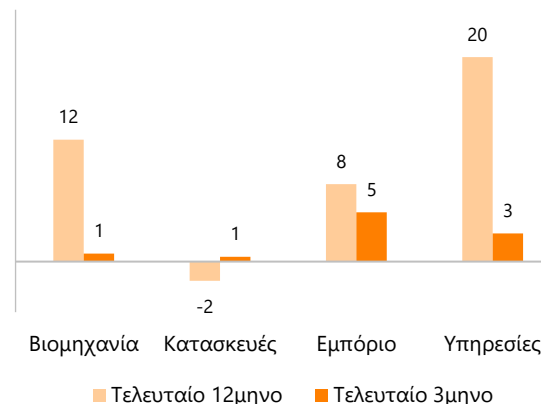
► Σχετική επιδείνωση παρουσιάζουν οι δείκτες προσδοκιών όσον αφορά τη μελλοντική δραστηριότητα στους βασικούς κλάδους, με εξαίρεση τις κατασκευές. Ειδικότερα:

- Ο κλάδος κατασκευών ξεχωρίζει θετικά στους πρόδρομους δείκτες δραστηριότητας, με βελτιωμένες προσδοκίες ζήτησης και απασχόλησης έναντι του προηγούμενου 12μηνου, ενώ αναμένεται εντονότερη άνοδος τιμών το επόμενο διάστημα
- Η βιομηχανία εμφανίζει ενδείξεις προς την αντίθετη κατεύθυνση, με αναμενόμενη επιβράδυνση δραστηριότητας (κοντά στο μέσο όρο 20ετίας), και μικρή αποκλιμάκωση πληθωριστικών πιέσεων.
- Στο εμπόριο αναμένεται να συνεχιστούν οι έντονες πληθωριστικές πιέσεις (υψηλότερη επιβάρυνση μεταξύ των βασικών κλάδων), ενώ διατηρούνται οι οριακά θετικές προσδοκίες ζήτησης
- Στις υπηρεσίες οι προσδοκίες συγκλίνουν σε σημαντική επιδείνωση δραστηριότητας, κυρίως όσον αφορά υπηρεσίες προς καταναλωτές και δευτερευόντως προς επιχειρήσεις.

► Παράλληλα, από την πλευρά των καταναλωτών αναγνωρίζεται σημαντική επιβάρυνση της οικονομικής τους κατάστασης κυρίως λόγω της πληθωριστικής πίεσης. Ενώ η περιοριστική αυτή επίδραση έχει ήδη εμφανή σημάδια στη ζήτηση για υπηρεσίες, η ζήτηση για αγαθά (όπως αποτυπώνεται στους δείκτες του λιανικού εμπορίου) δεν έχει ακόμα δεχθεί έντονη συσταλτική πίεση, καθώς η αγορά αγαθών φαίνεται ότι εν μέρει λειτουργεί ως διέξοδος «προστασίας» της αξίας των χρημάτων των καταναλωτών. Στην ίδια λογική, σχετικά υγιής παραμένει η ζήτηση για κατοικίες, ευνοώντας έτσι τον κλάδο των κατασκευών.

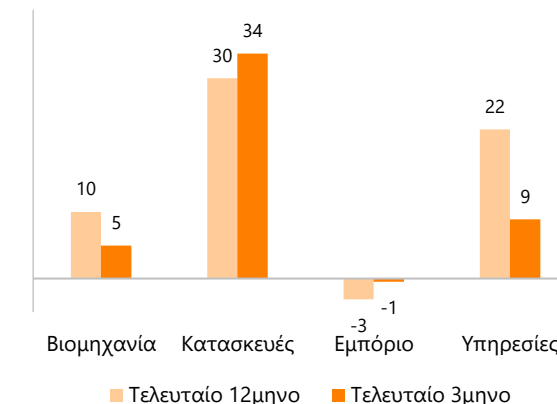
Μελλοντική ζήτηση

απόκλιση από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο

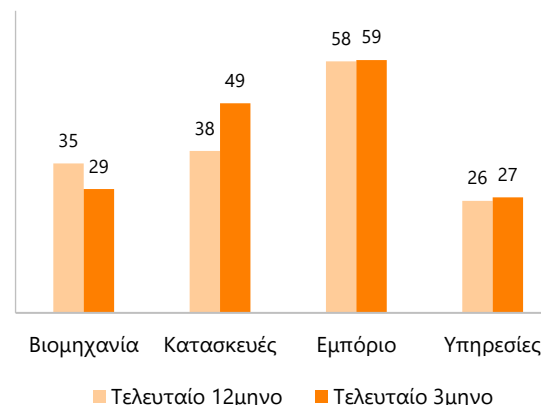
Μελλοντική απασχόληση

απόκλιση από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο

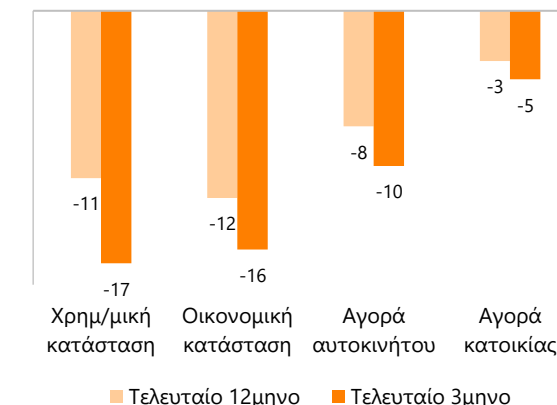
Μελλοντικές τιμές

απόκλιση από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο

Καταναλωτική εμπιστοσύνη

απόκλιση από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο

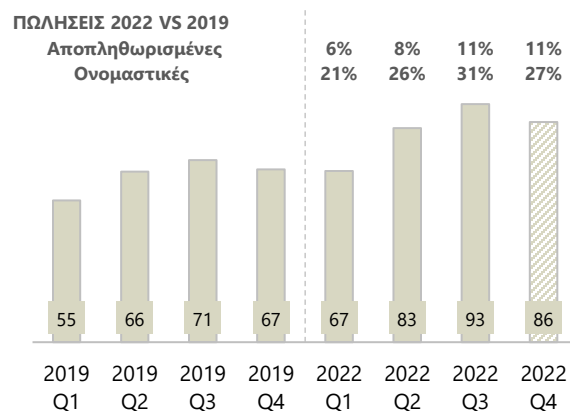

Περαιτέρω αύξηση όγκου πωλήσεων της τάξης του 3% εκτιμάται για το 2023, με τις κατασκευές και την πληροφορική να ξεχωρίζουν θετικά

- ▶ Κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους, ενώ οι πωλήσεις εκτιμάται ότι θα συνεχίσουν ανοδικά (+27% έναντι 2019), παράλληλα εμφανίζονται σημάδια ότι η τρέχουσα δυναμική αρχίζει να επιβραδύνει, καθώς (i) διακόπτεται η συνεχής επιτάχυνση των πωλήσεων έναντι του 2019, και (ii) η πραγματική δραστηριότητα για πρώτη φορά δε θα ξεπεράσει τις επιδόσεις του 2021.
- ▶ Περαιτέρω αύξηση του όγκου πωλήσεων της τάξης του 3% εκτιμάται για το 2023, ενώ παράλληλα ανοδική θα παραμείνει η τάση σε όλους τους ευρείς τομείς της οικονομίας. Θετικά αναμένεται να ξεχωρίσουν οι κατασκευές και η πληροφορική (με διψήφιους ετήσιους ρυθμούς αύξησης) που αναμένεται να ευνοηθούν από την υλοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων (εν μέρει με στήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης).
- ▶ Υπό αυτές τις συνθήκες, το 2023 αναμένεται να συνεχιστεί η πορεία σύγκλισης με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε όρους δομής εταιρικού τομέα, με ελαφριά ενίσχυση μεριδίων σε κατασκευές και ICT.

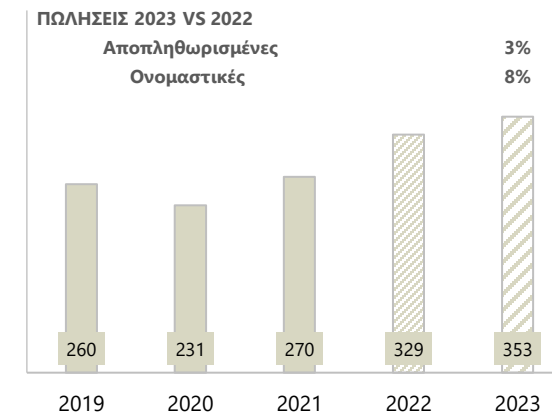
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα

αξία σε δις €

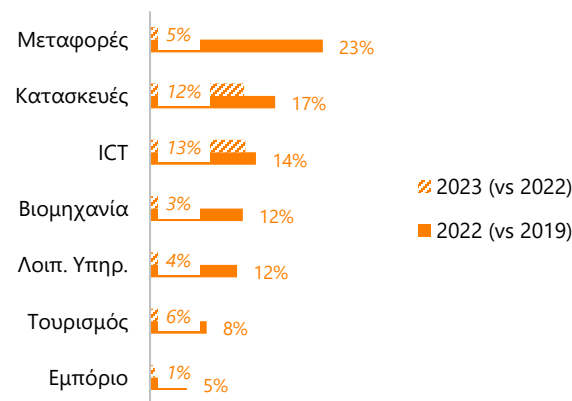
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα

αξία σε δις €

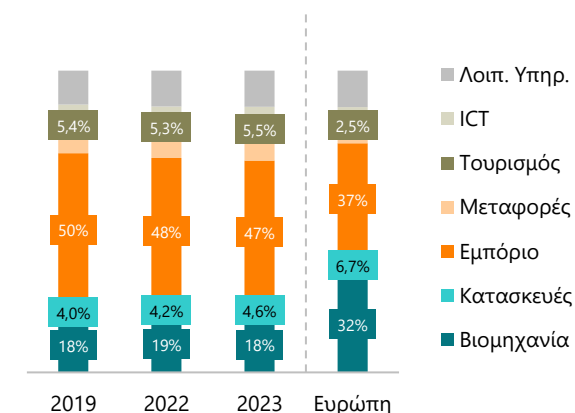
Πωλήσεις κλάδων επιχειρηματικού τομέα

δείκτης όγκου, ετήσια μεταβολή

Δομή επιχειρηματικού τομέα

συνεισφορά σε όγκους πωλήσεων

Πηγές: Eurostat, Bloomberg, ECB, Ελ.Στατ., Εκτιμήσεις Εθνική Τράπεζα

Disclaimer

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση εμπειρων και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδύομένου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής.

Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποί της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συνέταξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεση είτε έμμεση, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης ούτε είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

ΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

με την ματιά της Εθνικής Τράπεζας

Τζέση Βουμβάκη

Deputy Chief Economist

fvoumv@nbg.gr

Αθανασία Κουτούζου

Head of Entrepreneurship & Business Analysis

koutouzou.ath@nbg.gr

Γεώργιος Σακκάς

Economist

sakkas.georgios@nbg.gr

Ιωάννης Κρόμπας

Economist

krompas.ioannis@nbg.gr

Μάριος Μιχαηλίδης

Data analyst

michailidis.marios@nbg.gr

Πωλήσεις

4ο τρίμηνο 2022

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης